

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BdI Regele Ferdinand No. 5.

A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 8 după amiază

Note zilnice

Pelerinii dela Chitihaz

În zilele din urmă s'au înregistrat o seamă de interviewuri și articole prin care se pleda pentru o apropiere româno-maghiară.

Începutul l-au făcut acele articole dela Orade, prilejuate de un apel în sensul acestei apropieri al d-lui Turla. Cum răspunsurile la acest apel s'au dat din partea ungurească, a lipsit din răspunsurile date în primul rând sinceritatea — ceea ce era și de prisos s'o așteptăm dela unii nechemăți ca d. Tiberiu Zima, care s'a simțit și dânsul îndreptățit să ia — mă rog frumos — cuvântul. Un singur răspuns a fost acceptabil: al scriitorului orădean Tabéri.

A urmat un articol al lui Spectator dela Cluj, tăiat de cenzură și apărut apoi în gazeta iredentistă dela Budapesta „Magyar-ság”. Clientul acesta permanent al justiției din Cluj arată că-i necesar să se întindă dela Budapesta o punte de apropiere spre România, dar cerea acest lucru la timp cum nu se putea mai alarmant, spunând că dacă nu se face la repezeală ceva pentru salvarea minorității ungurești dela noi, barbarul tratament ce i se aplică o va da gata în doi timpi și trei mișcări. Scris într'un stil apocaliptic, articolul acesta a făcut adevărată senzație la Budapesta.

Totuși replica n'a venit din capitala maghiară — decât sub vechea formă a instigației. A urmat apoi interviewul lui „Budapesti Hirlap” de d. Alex. Vaida, și răspunsul semioficios din aceeași gazetă, că pe bază strict economică — adică neclădindu-se unguirilor nici o atenție a sentimentelor ce le nutrește față de noi, apropierea este cu puțință.

Știm că din această vorbărie nu se va alege nimic.

Prăpastia ce o sapă între noi și unguri iredenta ungurească este prea adâncă, ca s'o poată umplea asemenea articole și interviewuri. Nesinceritatea ungurească este prea mare, ca să putem trage de pe urma acestor manifestări vreo nădejde de îmbunătățire a raporturilor.

În alt chip decât prin asemenea manifestări e cu puțință o apropiere între Ungaria și noi: Abandonându-și Ungaria politica de provocare, și în același timp dând românilor săi tratamentul ce-l au din partea României minorității noastre unguri.

Atâta vreme cât Ungaria nu renunță la acțiunile sale revizioniste, iredentiste, o apropiere nu e cu puțință. N'avem nicio nevoie de ea!

Și atâta timp cât Ungaria nu îndulcește tratamentul ce-l aplică fraților noștri din robia ei, de geaba-i orice cochetație a unor sau altor politicieni, a unor sau altor oameni de condei.

Trebuie să înțeleagă odată această Ungarie, că dacă noi acceptăm reciprocitatea în materie de tratament al minorităților, și dacă tot ea e cea de către pădure, deși singură ea are de

căștigat, fiindcă față de vreo 80 de mii de români subjugăți de dânsa, ea are la noi un milion treisute de mii de conaționali, în asemenea caz noi nu putem să stăm cu ea sub nicio condiție „economică” la așa-zisa masă verde.

Iată, e aci cazul pelerinilor veniți ieri dela Chitihaz la mănăstirea dela Bodrog. În 15 ani de când s'a trasat frontiera, anul trecut a fost întâia oară că au fost lăsați 104 credincioși români dela Giula să vină în pelerinaj la Bodrog, și-acum e-a doua oară că s'a permis acest lucru, lăsându-se să treacă granița 170 de români din Chitihaz, deși noi am lăsat în fiecare an pe unguirii din Ungaria să vină la mănăstirea dela Radna.

Dacă aceste două pelerinaje, dela Giula și dela Chitihaz, sunt un început de cumințire ungurească, impusă de amenințarea — mai mult a presei decât a oficialității noastre — că vom închide și noi granița în fața pelerinilor de lege ungurească, zic, dacă aceste două pelerinaje sunt un început de cumințenie ungurească, pe această fază se poate sta de vorbă cu Ungaria. E singura bază pe care putem sta cu ea de vorbă: reciprocitatea.

Până când Ungaria nu va înțelege acest lucru, orice discuție, a oricui, este inutilă.

S'au cenzurat și declarațiile de Marți ale d-lui Maniu

După banchetul de Marți seară, d. Maniu a făcut zăririlor, în drum spre Brașov, declarația că-i foarte mulțumit de reușita demonstrației. A spus însă că trebuie să se plângă iarși în contra cenzurii, deoarece i s'au cenzurat și de astă dată declarațiile. D. Maniu a adăugat că dacă va mai fi cenzurat odată, va convoca adunări publice și va spune acolo totul.

Curajul golaniilor din partidul maghiar

De câteva săptămâni se află în Ardeal un emigrant ungur: d. Fényes Samu, pe care l-am mai recomandat și zilele trecute cititorilor noștri, cu prilejul conferinței antirevizioniste ce a ținut-o la Cluj.

Prezența între noi a acestui emigrant, care a avut curajul să turbure conferințele din Anglia ale conțelului Bethlen prin niște revelații dintre cele mai usturătoare la adresa magnaților revizionisti, a deranjat grozav pe oamenii partidului maghiar. Presa acestui partid a pornit prin insinuări și minciuni război de exterminare în contra indezirabilului, dar și-a găsit omul. D. Fényes, cu toți cei 72 de ani ce-i are în spate, nu se înspăimântă în fața acestui ostracism, și ridică mânușa: Separat de lupta ce o duce împotriva lor prin conferințe și prin revista sa „Uj Magyarok” — pe care o recomandăm tuturor cititorilor noștri cari știu ungurește, — ne anunță printr'o scrisoare deschisă adresată obștei din România, că a dat partidul maghiar și pe calomniatorii din slujba lui în judecată, făgăduindu-le un proces de toată frumusețea.

D. Fényes spune în scrisoarea sa deschisă câteva lucruri cari se cuvin reținute și subliniate.

Arată că oamenii și ziarurile partidului maghiar se vâicăresc mereu în contra prigoanei românești, dar nu merg până la dovedirea acuzației, până la lupta pe față. E foarte comod așa pentru ei. Statul îi lasă să-și calomnieze țara, încât „astăzi, în Ardeal, e

mai riscat să te ridici în contra revizuirii, decât pentru revizuire”. „Este imposibil — spune d. Fényes — ca o mărturie a lor fățișă pentru revizuire să atragă mai multe riscuri și mai multe prejudicii decât am încercat eu în apărarea tezei contrare”.

Iată o caracterizare cu adevărat jainică a situației ce a creat-o toleranța fără margini a stăpânirii românești, toleranță pe care uneltele partidului maghiar vor fi cu drept cuvânt supărate — spune în continuare d. Fényes, — că le trece de-o sută de ori cu vederea lucruri pentru cari omul era demult aruncat sub stăpânirea ungurească

în închisoare, și astfel nu le dă prilej să dovedească un mic martiraj, exploataabil la Budapesta.

D. Fényes încheie făgăduind că va face d-sa „desinfecțarea” maghiarimii din Ardeal, aplicând „golaniilor” partidului maghiar corecțiunea ce li se cuvine.

Așteptăm deci procesul. Și-i invităm și pe atleții revizionismului din presa maghiară din Arad, Timișoara și Orade să sară în ajutorul „golaniilor” dela Cluj ai partidului maghiar, ca să-i vedem dacă le poate mai mult brăcinarul decât i-a putut lui Zima în procesul cu revizorul școlar din Arad.

Filereșul re'nviat al Băncii Centrale

Am fost întâiul, și alături de ziarul „Unversul” singurul ziar care s'a ocupat de încercarea iredentistă a Băncii Centrale de a transporta participanți din România la tâmbălădurile iredentistei, săptămâni a Sfântului Ștefan” dela Budapesta. Alarma noastră și-a avut efectul. Filereșul Băncii Centrale din Timișoara a fost contramandat de autorități. Vedem însă acum, că neastâmpărata bancă minoritară nu se dă bătută, ci anunță un nou filereș pentru Budapesta, cu data de 21 August, și anume: cu autorizație. Nu știm cine a dat această autorizație. În orice caz, tare deștept om a fost. Și-a zis dânsul, că dacă săptămâna Sfântului Ștefan se sfârșește la 20 August, filereșul Băncii Centrale din

Timișoara n'are de ce să fie oprit să plece la 21 August — doar la această dată nu mai e la Budapesta nimic. Încă odată: tare deștept românul nostru. Nu și-a dat seamă ce n'seamnă să apară la Budapesta spurtul târgului un filereș care a fost oprit? Nu s'a gândit la demonstrațiile ce se vor face acestui filereș, acestei victime a valahilor. Dar dacă n'a avut atâta cap să înțeleagă asemenea lucru, de ce n'a consultat măcar prospectele exhibițiilor iredentei ungurești? Ar fi văzut că aceste exhibiții se continuă și după 20 August, deși nu se mai cheamă că-s închinare Sfântului Ștefan.

Bine ne mai știm noi da în petec!

Comemorarea dela Comloș

La aniversarea celor 200 de ani

Cuvântarea rostită de d. N. Răducan-Popescu, prefectul jud. Olt

La impozanta serbare națională, care a avut loc Duminică 15 August la Comloș și despre care ne ocupăm mai pe larg în pag. III-a, a cuvântat și inimosul prefect al județului Olt, d. N. Răducan-Popescu.

Pentru frumusețea ei, o publicăm în întregime documentată, instructivă cuvântare:

Mișcătoarea d-voastră invitațiune ne-a hotărât și am venit cu misiunea din partea jud. Olt și a orașului Slatina, ca să aducem pe lângă mulțumiri călduroase pentru cinstea și atențiunea ce ne-ați arătat, dar să vă aducem expresiunea simțimântelor de nețărmuriță dragoste și de admirațiune față de statornicia d-voastră în

acțiunea patriotică națională, culturală și religioasă.

Praznicul de azi, — una din cele mai mari și sfinte sărbători, — se mărește și mai mult prin această frumoasă aniversare cu caracter național. 200 de ani, de când strămoșii de ai noștri, — plecați de pe malurile Oltului, — s'au așezat la gura Mureșului, sădind și mai adânc în rodnicul pământ al Banatului, focare de românism, cari să poată rezista tuturor vitregiilor și urgiilor vremurilor, contra dușmanilor neamului nostru, trecând din generație în generație făclia vie a românismului.

Această înălțătoare aniversare, la prima auzire, ar părea că ea are un caracter local, — regional în realitate, — dar

cu o matură judecată, ea este sărbătoare a neamului. Prin această serbare dela Comloșul Mare, ecoul manifestațiunilor de azi, vor străbate țările și mările cele mai îndepărtate, spre a arăta lumii întregi, că, dacă acum aproape întreaga suflare românească trăiește sub acelaș sceptru și fără nicio graniță între frați, era un drept șiânt al acestui popor, — acelaș neam în vinele căruia curge acelaș sânge. Că această mare dorință, — deși prin jertle și suferință s'a realizat, s'au unit unii cu alții și vor rămănea nedespărțiți pe vecie. Și cum ar putea vedea un bun român, să nu tresalte de bucurie la o așa de mare zi, dacă ne gândim la ceea ce era acum 200 și ceva de ani în țările românești?

E de ajuns să reamintim în trecut, ce era în Muntenia și Moldova:

La 1711 începe în principate domnia fanarioților, care ține până la 1821, când în urma

mișcării lui Tudor Vladimirescu, — oltean, — ni se pun iarși domni pământeni. La 1714 Constantin Brâncoveanu și cei 4 fii ai săi sunt tăiați de turci la Constantinopol în ziua de Sfânta Maria. Prin pacea dela Pasarovitz, — 1718, — Oltenia, Banatul și Serbia au fost cedate Austriei Stăpânirea austriacă asupra Olteniei a ținut 23 de ani. Ei introduseseră un regim foarte sever de percepere a dărilor și supuseseră chiar pe boeri la bir. După retragerea austriacilor, stăpânirea fanarioților se întinde și asupra Olteniei. 100 de ani au zăcut țările românești în această robie. Pe lângă acestea, numeroasele războaie dintre ruși și turci, duse mai toate pe pământul nostru, istoviră populația, careia nu-i mai rămăsese decât „ochii ca să plângă”. Urmașii plăeșilor lui Ștefan cel Mare și ai călărășilor lui Mihai Viteazu, ajunseseră să fie înjugați la plug ca vitele.

(Continuare în pagina II-a).

Pelerinajul dela mănăstirea Bodrogu

— 170 de pelerini din Ungaria. — A pontificat P. S. Sa Episcopul Grigorie —

Ziua de ieri a fost ziua cea mare a mănăstirii dela Bodrog, ziua celui mai de seamă dintre pelerinajele ce se fac peste vară la străvechea mănăstire.

Încă de mulți ani, pelerinajele dela Bodrog au luat proporțiile pelerinajelor ce se făceau la această mănăstire în anii ante-belici, dovedind că lumea românească depe această graniță a revenit la aceeași profundă religiozitate din vremurile bune. Anul trecut, precum se știe, s'a întâmplat la Bodrog o minune: o fetiță mută din comuna bihoreană Roit și-a câștigat graiul. Minunea aceasta a dus peste țări și mări falma străvechii mănăstiri, încât pelerinajul de ieri a avut proporții și mai mari decât cele din anii precedenți. S'a mai adăugat la aceasta un fapt: Anul trecut au fost lăsați pentru întâia oară să vină la Bodrog și credincioși din Ungaria. După cei din anul trecut, veniți dela Giula, au venit acum 170 de pelerini dela Chitihaz, așa că întâlnirea dela Bodrog n'a fost numai o întâlnire a unor credincioși însetați după cuvântul adevărului, ci și o întâlnire între niște frați despărțiți de soartea vitregă.

În total au fost ieri în pelerinaj la Bodrog vreo 15 mii de credincioși, din sate arădane și bănățene, dar și de prin îndepărtate părți ale Bihorului.

Služba a oficiat-o P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului, care și-a întrerupt cura dela Sinaia, ca să participe la această demonstrație creștinească a fiilor Săi sufletești. Dintre cei 42 de preoți prezenți, au oficiat alături de P. S. Sa 12 iși, în frunte cu P. C. Sa arhimandritul Morușca, starețul mănăstirii, cu păr. Ghia,

directorul revistei „Renașterea” din Craiova, cu păr. prof. Nic. Popovici și Simion Șiclovian dela Acad. teologică din Arad, cu păr. consilier eparhial M. Păcățean, ș. a.

Păr. dr. G. Ghica a predicat pelerinilor despre iertarea creștinească, scoțând în relief ostenețele ce le depune P. S. Sa Episcopul Grigorie pentru propășirea credinței strămoșești.

P. S. Sa Episcopul dr. Grigorie Comșa a ținut o emoționantă predică despre virtuțile Prea Curatei, vorbind despre smerenia și sfințenia vieții Maicii Domnului și recomandând credincioșilor exemplul ei, pe care urmându-l, vom avea pace în familie și în societate. A fost indeosebi remarcabilă partea din predica P. S. Sale în care s'a ocupat de crimele mamei care au apucat pe urmele străinilor, ucizându și odraslele înainte de a le aduce pe lume și făcând prin aceasta nu numai un păcat de neiertat, ci și o crimă în contra intereselor superioare ale nației românești, care are nevoie de fiecare român sortit de Dumnezeu să vină pe lume.

Predica P. S. Sale a făcut o profundă impresie asupra pelerinilor veniți mai în număr ca în fiecare an.

Teatrul Bănatului de sub direcțiunea d-nei Marioara Cinschi, angajează domnișoare și tineri cu voce pentru cor și balet.

Informațiuni se pot lua în fiecare zi la biroul teatrului comunal din Timișoara, între orele 10—13 și 16—19.

Cetiți și răspândiți „ECOUL”

Buletin intern

Iar „regățeni” și „ardeleni”

D. Mihalache a părăsit Luni Capitala plecând la Eforie. Se spune că d sa nu se va întoarce la București decât la sfârșitul lunii, ceea ce însemnează că nu participă la banchetul dela Gib. De altfel fostul ministru de interne anunță pe d. Maniu printr'o scrisoare, că, din cauza unor preocupări de altă natură, nu va putea participa la banchet.

Congresul fracțiunii

Fracțiunea țărănistă din vechiul regat va ține un congres în Septembrie. La acest congres nu vor participa ardelenii, fapt care va fi bine exploatat de cercurile politice și de... presă.

Iorga contra Maniu

Se spune că d. Iorga va organiza o serie de conferințe în contra d-lui Maniu. Poate că e de ajuns să-i spunem „naiv”!

Imprumutul intern

Imprumutul intern va fi lansat după data de 15 Septembrie. Acest imprumut va fi utilizat în vederea plății arierațelor statului și pentru crearea unui fond inițial necesar diverselor investițiuni de stat.

Amânarea lansării se bazează pe considerentul că intrucât se vor face amortizări anuale prin tragere la sorți și printr'un sistem întrebuit anterior și de alte state, datele tragerii la sorți nu trebuie să corespundă cu alte asemenea operațiuni, uzitate și de alte instituțiuni de stat.

Lucrările biroului partidului național-țărănesc

Biroul partidului național-țărănesc își începe astăzi, la Constanța, lucrările.

D. I. Mihalache, sosit în localitate încă de Luni, a luat contact cu ceilalți fruntași veniți să participe la ședințele biroului.

Astăzi vor pleca din Bucu-

rești și d-nii Virgil Madgearu și Iuliu Maniu.

Dacă biroul va discuta și chestiunea falsului în afacerea Seletzky, așa cum s'a anunțat, atunci va participa la ședință și d. Iuliu Maniu, care este hotărât să pună definitiv lucrurile în adevărata lor lumină.

Examenle învățăto-rești de limba română dela Arad

Dintre cei 102 învățători minoritari cari s'au prezentat la examen de limba română la Arad, au căzut la examenul în scris 21, și anume: 12 germani, 6 maghiari, un sârb, un slovac și un evreu.

Examenle orale sunt în curs.

Informațiuni

ABONAMENTE :

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

Comisia interimară a județului Bihor a votat un credit suplimentar de 130 de mii de lei pentru refaceri de drumuri.

La Reșița a fost arestat un ex-croc din Bihor, Al. Friedmann zis Nagy, care făcea excrocherii înarmat cu certificate dela rabinatul din Săcuieni.

Clubul sportiv Olimpia CFR din Sătmar va face în viitorul apropiat o excursie în Cehoslovacia.

Rugăm pe toți abonații în restanță, să ne expedieze pe adresa din Arad, sumele ce ne datorează.

Cinematograful

CENTRAL

Programul de azi:

Claudette Colbert,
Friedrich March

Dragoste în sângerată

Reprezentațiile
la orele 7.15 și 9.15 seara
Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi:
Premieră!

Serviciul secret

Trude v. Molo
Karl Ludwig Diehl

Reprezentațiile
la orele 7.15 și 9.15 seara

CORSO

Azi premieră!

La orele 7.15 și 9.15.

Acoperiș deschis!
Sala plăcut răcorită!

Sburătorul sacrificial

Film cu aventuri și veselie
aviatică

Pat O'Brien, Gloria Stuart

Armata austriacă nu se mărește

London. — După informația agenției Reuter, totuși nu s'a aprobat cererea de sporirea efectivului armatei Austriei, ci va rămâne tot la 30.000 de capete

În sfârșit pe lângă toate aceste nenorociri cari veneau dela oameni, erau și altele dela Dumnezeu. În răstimp de 100 ani — până la 1830 — au fost nu mai puțin de 11 mormane de holeră, au fost cutremure și focuri, au fost ani de mare secetă și alții de inecuri.

Ca și în Transilvania, românii au rezistat împilărilor și prigonirilor. În lege, în credința lor strămoșească au găsit ei refugiul și țaria de a înfrunta asprimea vremurilor; iar graiul pe care și l-au păstrat pretutindeni același, a fost semnalul de recunoaștere între ei și mărturia puternică a drepturilor lor asupra pământului. Renașterea noastră culturală și națională începe prin biserică din secolul al 17-lea. Cu primele tipărituri, — Pravila și Cazania, — din vremea lui Matei Basarab și V. Lupu, limba românească înlocuiește încetul cu încetul limba slavonă. „Banii buni sânt aceia cari umbli în toate țările;” așa și „cuvintele acelea sânt bune cari le înțeleg toți,” — spunea Mitropolitul Ștefan în prefața „Noului Testament”.

Astfel prin slujba bisericească, prin cărțile bisericești, limba românească și-a găsit primele tipare literare și s'a răspândit pe tot cuprinsul ținuturilor românești. Coresi Diaconul, Mitropolitii ca: Veniamin, Dosoftei, Varlam și mai târziu Șaguna, sânt citorii re-

nașterii noastre naționale și culturale. Scriitori de seamă și cronicari ca: Miron Costin, D. Cantemir, mai târziu Gh. Lazăr, I. H. Rădulescu, N. Bălcescu, Bărnuțiu, T. Maior, Șincai, etc., au adus tributul lor față de limba românească. Și dacă fazele de suferință, de jertfe și prigoană prin cari au trecut țările noastre, — ca să zicem politicește, fără ca vrășmașii neamului nostru să poată desface și desființa acest popor, tot așa de mare a fost și lupta dusă pentru păstrarea limbii și religii strămoșești.

Ca să arătăm și mai bine calitățile și cum a fost poporul român în trecutul său, iată cum se exprima în scrisoarea pe care Dumitru Brătianu, marele luptător pentru desrobirea noastră, — scria la Oct. 1850 pe când era exilat la Paris, — scrisoare adresată marelui francez și binevoitor al nostru J. Michelet. Între altele spunea: „Aș voi să v'o arăt, — adică România, — așa cum ea este, așa cum ea a fost în totdeauna în toate fazele existenței sale... Cu d-voastră aș vrea să vedem cursul secolelor și să vă arăt din prima zi a formațiunii și să urmărim zi de zi dezvoltările sale succesive. Să desfac sub ochii d-voastră voalul gros care acoperă misterul vieții sale, și să vă o arăt în mijlocul unei mări furtunoase a 100 de popoare, de origind,

obiceiuri, limbă, religie și civilizații deosebite, — toideana în picioare România, ca o stâncă vie, contra căreia, ca și valurile furioase, toți s'au prăbușit ca să ducă ravagiile lor în Occident. Aș vrea să vă arăt cum românii din Dacia, — o mână de oameni, — au știut să scape de această furtună 1900 de ani, marea figură a naționalității lor, și a-și conserva toate trăsăturile sale atât de curate, atât de profunde, atât de viabile ca și în ziua când au fost create de Dumnezeu. Aș dori să vă arăt acest glob de foc, acest astru moral al Orientului modern, acest mic popor român, luminând prin lumina sa atâta lume teribilă prin putere și obscuritate.

„Cunoașteți Roma antică și virtuțile sale bărbătești, dar spre a putea cunoaște cea din urmă expresie a puterii sale, pentru a putea vedea rodul prin excelență a acestei uriașe mame, ar trebui să vedeți această viguroasă branșă desfăcută din vechiul trunchi roman, hrănită de pământul virgin al Daciei și crescută sub razele vii ale creștinismului...”

„Pentru a putea cunoaște bine puterea poporului românesc, ar trebui să vedeți cum în Orient, un om de această națiune, cum un singur român știe să impună la

un ținut întreg costumul său, obiceiurile sale, limba sa, și pentru a cunoaște bunătatea sufletului său, trebuie să știți că niciodată românul n'a primit să fie călău și că pe-deapsa cu moartea este de mult desființată, în această țară barbară!”

Peripețiile trecutului aducându-ne până la primele faze ale emancipării noastre, primele etape: 1821 cu T. Vladimirescu și Revoluția dela 1848, au produs un grup de tineri patrioți cari au luptat în țară și străinătate, având de rezultat Unirea Principatelor la 1859. Cu Al. Cuza-Voda, binefăcătorul țărănilor desrobiți, dându-le prima împroprietărire, pe lângă multe alte legi bune.

Sub domnia primului Rege Carol I, creatorul României moderne, mișcarea națională a luat marea său avânt, cu toate menajamentele diplomatice de suprafață cu care oficialitatea manevra.

Când prin aceste rânduri exprimăm trecutul și suferințele poporului nostru, cu atât mai mult cei în amintirea cărora ne-am adunat să proslăvim: munca, abnegația și statornicia lor pentru moșia și limba strămoșească, ne dă nouă urmașilor lor dreptul ca să arătăm lumii întregi, că acest neam, dacă a știut, cu toate vitregiile vremurilor, să se mențină și să-și păstreze patrimoniul național, cu atât

mai mult azi, când prin vitejia brațului soldatului român prin priceperea conducătorilor țării și voința lui Dumnezeu am putut să ne unim laolaltă cu atât mai mult azi trebuie să ne arătăm în fața tuturor o mare națiune capabilă de a se desvolta și progresa pe calea economică a literilor și a artelor. Națiunea română pătrunsă de sentimentul ordinii și păcii în fruntariile ei etnice, nu dorește decât să fie liniștită și neturburată de nimeni și cu nimic din afară, — dar să știe că ea este gata oricând să-și apere dreptul și moșia sa.

Ziua de azi, 15 August, este ziua cea mare, ziua când goarna mult așteptată de toată suflarea românească a sunat, — ca să pornească lupta pentru desrobire și unirea noastră a tuturor. Mari au fost sacrificiile și greutatele de atunci incoace; va trece, desigur, încă multă vreme până ca toate să intre în drumul lor normal, — dar dacă generația noastră li s'a zis: generație de sacrificii, — nu e mai puțin adevărat, că mai este și generația care a participat și a înfăptuit realizarea visului milenar și poate să lase urmașilor de mâine acest talisman: noi am luptat și am întregit țara și neamul, voi întăriți și apărați această sântă și frumoasă moșie, ca să fie în veci a voastră, a Românilor!

Dela 1 August program senzațional

Johnnys Giovanni, duet de dans acrobatic Mați Lafayete, Halmágy Karr, Ritta Renny, Marcela Fortuna la barul

Madár Arad

Printre oltenii dela Comloș

Prindutoarea inițiativă luată de organizatori, în frunte cu protopopul dr. Ștefan Cioroianu, — de-a cinsti cum se cuvine împlinirea de 200 ani dela așezarea coloniștilor olteni la Comloș, — a prilejuit o demnă manifestare cultural-patriotică

Comloșul cu străzi largi și trase cu rigla, pe cari le putea invidia și multe bulevarde orășenești, a răsunat în ziua de 15 August (Sfânta Maria) din zori și până în ziua următoare, de cântece, de coruri și fanfare, de roșete de cai și huruitul căruțelor și al automobilelor, de întreagă trepidăția cu alte cuvinte, a unei alte vieți decât în zilele celelalte. Mii de oameni, din întreaga plasă, oaspeți dela Timișoara, din împrejurimi, dela Craiova și dela Slatina, jud. Olt, au luat parte la entuziasta, vibratoarea comemorare a comloșenilor, a celor 200 ani dela așezarea strămoșilor lor olteni pe acele locuri.

Întreaga serbare, începând cu sfânta slujbă a sfințirii frumoasei troițe adusă de craioveni și a plăcii comemorative fixată tot cu acest prilej în amintirea înaintașilor: protopopul Vichentie Șerban (1822-1888) și învățătorul Iuliu Vuia (1865-1933), cât și a marelui prieten care a fost al românilor Cristofor Schiffman, continuând apoi cu cuvântările rostite despre însemnătatea evenimentului; cu defilarea înretului școlar, a fetelor costumate, a șomilor, a societăților culturale, a tinerilor cu pregătirea premilitară, a carelor alegorice și a călăreșilor rurali; concursul corurilor și fanfarelor; matșul de football între echipa „Comloșana” și echipa jugoslavă „Zs. A. K.”, iar seara reprezentarea piesei populare în 3 acte „Licuța din livezi” de protopop dr. Ștefan Cioroianu, jucată de tineri și domnișoare din localitate; și stărșindu-se cu o reușită serată dansantă care a durat până a doua zi în zori, s'a scurs într'o caldă atmosferă, care nu de puține ori a îmbrăcat haina emoțiunii.

Toți organizatorii s'au silit ca serbarea să reușească pe deplin și toți merită cuvinte de laudă și mulțumire în frunte cu d-nele Cioroianu și Movilă, cari nu mai știau cum să fie mai amabile, în salutatea d-lor de gazde, cu oaspeții, ca aceștia să se simtă bine, să savureze și mai încăntați bogatul și selectul program al serbării.

Dintre cuvântările rostite de vorbitori, afară de aceea a d-lui Răducan-Popescu, prefectul județului Olt, pe care o reproducem în foileton, nici vorbă, tot pentru rumuseștea celor spuse, dăm în întregime.

Avântarea d-lui profesor Iug. Coman, primarul Timișorii

Doamnelor, domnilor, olteni, Municipiul Timișoara ia parcu sufletul său la serbările comemorative ale venirii și așezării oltenilor în această țară.

Schimburile de populație din toate timpurile, dar mai ales din vremuri de restricte, dintre diferitele provincii românești a menținut, în ciuda frontierelor politice, nu numai unitatea noastră națională, dar și sentimentul solidarității.

Ca trimișii acestui instinct de conservare și solidaritate națională au venit, acum două veacuri, pe pământul Banatului, strămoșii voștri ca să întărească și să îngroașe rândurile neamului nostru de aici, rărite, slăbite și hărțuite nu atât de ocupația turcească, care de abia luase sfârșit, ci de politica vrăjmașe a Vienei care hotărâse dezrădăcinarea neamului nostru aci. Evacuând sate întregi și dând drumul puhoiului de străini, se urmărea cu tenacitate schimbarea fizionomiei etnice a Banatului; iar pe lângă element românesc din alte părți, — au venit oltenii în ajutorul fraților lor strămtorați.

Olteni,
Ați venit aici aducând cu voi conștiința românească, dar contribuind cu brațele voastre, mai ales la operele cari au prefăcut apoi în decurs de două veacuri, Banatul în colțul de pământ românesc cel mai înaintat sub raportul culturii și civilizației.

Se vorbește mereu de operele civilizatoare de acum două veacuri, depe acest pământ, lăsat în paragină, de către ocupația turcească, ba păstrăm în numiri de străzi și de comune chiar și amintirea unor presupuși inițiatori ai acestor opere. Dar o istorie unilaterală și interesată nu ne amintește nimic despre înfăptuirii ideilor și inițiativelor ce se impuneau dela sine. S'a încercat chiar a se atribui altora, celor noi veniți, sosiți numai cu ce era pe ei, opera civilizatoare a Banatului.

E momentul, și o reclamă și adevăr istoric ca să se spună răspicat, că majoritatea covârșitoare a creațiunilor de acum două veacuri, care exteriorizează și azi cultura și civilizația acestui colț de pământ românesc, începând cu secarea bălților întinse, ce au liberat zeci de mii de hectare pământ roditor, cu îndiguirile, cu săparea unui întreg sistem de canale, cari feresc de inundații câmpia Banatului, făcând în același timp navigabile râuri, cari până atunci innecau, — într'o întinsă bălță, — tot Nordul și Vestul Banatului, zădărniciind orice străduință, continuând apoi cu cetatea Timișorii, la adăpostul căreia s'a putut înfiripa o viață de progres și activitate rodnică, sunt toate, dar absolut toate opere românești.

Diguri și canale, drumuri și adăposturi întărite, își dauoresc înfăptuirea brațelor românești, jertfelor noastre. Numai în șanțurile cetății Timișorii, a cărei construcție se urma și iarna, de teama unui atac tur-

cesc, au pierit înghietăți câteva sute de „robotasi”, — români scoși de către stăpânire la muncă silnică. Ei bine, din aceste opere civilizatoare, cari constituie pentru noi un titlu de drept, mai mult, asupra stăpânirii Banatului v'ați luat și voi, oltenii, veniți aici atunci din ținuturile Craiovei, partea voastră destul de grea.

Voi n'ați venit aici goi pușcă pentru a vă muta în case zidite deagata de către băștinași, cu grajduri în cari stăpânirea de atunci așezase dinainte un întreg inventar agricol; ci ați venit aici cu carele și căruțele voastre, cu vitele voastre, cu întreaga voastră gospodărie și a trebuit să răscumpărați dreptul vostru de a vă așeza aci, de a despica o glie ce n'a încetat să fie românească niciodată, punând umărul alături de frații voștri la opera civilizatoare a Banatului.

Luni de zile carele și căruțele oltenilor au trebuit să care cărămidă și pământ la construcția zidurilor militare din Timișoara până ce Viena a binevoit să le permită așezarea.

Timișoara de azi, centru de bogăție, incontestabil că își datorează progresul trecutului său, trecut din care face parte și munca și jertfa acestor olteni. E nu numai un act de dreptate, dar și de echitate, ca primarul român de azi al Timișorii să aducă mulțumirile sale, — deși postume, — urmașilor oltenilor, veniți acum două veacuri și să se închine amintirii celor ce au contribuit la progresul metropolei Banatului.

Olteni!
Venind la Timișoara, amintiți-vă că poate călcați acolo tocmai pe pământ bălătorit de vre'unul din strămoșii voștri, poate sfințit din țarina sa, că v'ați legat de acest Banat prin munca și jertfa lor și deci, cu cât îl veți iubi mai mult, cu atât vă iubiți mai mult țara voastră și prin ea și Oltenia voastră de origină.
Să trăiți!

Incident la strand

Eri, păzitorul dela strand iar și-a făcut de cap. Se știe că i s'a mai atras atenția să nu fie atât de... la datorie. Cu toate acestea el tot cerber al moravurilor dela strand a rămas, căci iată că iar a intrat într'o cabină în care se desbrăca o domnișoară. Și numai după intervenția publicului s'a îndepărtat d. păzitor al strandului și-al... cinstei. S'a raportat d-lui primar care va lua măsură.

Iarăși... „Studentii” din Aradul-Nou

— Efectul destălnuirilor noastre. — Când un subnotar îi incurajează. — Intră și adevărați studenți în societate. — Cravate, uniforme, mănuși. Alt român în... horă —

Aradul-Nou, 16 Aug. — Am amintit într'un număr trecut al ziarului nostru despre proiectul, de a aranja o serbare, a unei societăți așa zisă „studentești”. Am arătat cine sunt membrii, care este scopul serbării și am promis cititorilor noștri că vom reveni cu amănunte în chestia aceasta.

De data aceasta ținem să spunem că am rămas stupefiați de atitudinea perceptoriului din Aradul-Nou, care se vede că nu cunoaște încă bine scopul serbării, căci în loc să fie cu românii — oamenii cinstiți — s'a lăsat dus cu cobza de trădătorul intereselor românești — Nemeș Damian.

Intră și... studenți

Am spus că și-au dat numele de studenți toată ceata de pantofari, croitori, etc. Văzând că așa nu o vor scoate-o la capăt, făcură ce făcură și au rugat pe niște studenți — veritabili — ca să intre în societatea lor, pentru a nu li se putea reproșa că nu sunt studenți? Studenții de soiul lui Arpad, a căror atitudine anti-românească e cunoscută.

Hop și subnotarul!

Văzând conducătorii (?) așa zisei societăți „studentești” că după ce i-am demascat nu vor putea face nimic, s'au plâns... subnotarului. Subnotarul Kompass, după ce le ținu un „logos” în care li indemna ca să continue ceea ce au început, se plânse și el de prigonirile românilor contra minoritarilor, zicând că în România nu poți să fii nimic, de-ai fi oricât de înțelept. Păi sigur, șefule, cum vrei ca românii — în țară la ei — să tolereze astfel de obrăznicii din partea minoritarilor, în cazul acesta chiar ale unui funcționar pe care ei îl plătesc. Nu crezi că ești puțin obraznic?

Alt român în... horă!

Spuneam că singurul român care a mai rămas în banda „suștărilor” — era Nemeș Damian. Acesta, pentru a nu se pune rău cu „ingerașul” — sau „Madonna” dacă vreți — căreia li face „coteț”, a recurs la toate mijloacele ca să atragă în ajutorul lor, persoanele cari eventual le-ar fi de folos. În parte a reușit! A reușit a nume ca să convingă pe perceptoriul din Aradul-Nou că acțiunea începută de Draga, Dragoș, Mihai, Martin și Co. contra lor o fac numai din ură. Înarmat cu acest argument, perceptoriul pândeste momentul când să-i prindă laolaltă — pe cei de mai sus — pentru a le trage o... morală no. 1. Nu avem nimic cu acest

domn, dar credem că român fiind, trebuie să incurajeze românii, nu „șleahța cizlicilor”.

Cravate, mănuși, uniforme!

În vederea serbării proiectate — dar pentru care nu au încă până azi autorizație, și sperăm că atât pretura din Aradul-Nou, cât și primăria nu o vor da — ei au făcut cheltuieli, cumpărându-și: cravate, mănuși și uniforme. Anunțăm cu această ocazie marele public, ca să și deschidă larg... pungile și să le cumpere „bilete de onoare”!

Șampanie...

În nr. trecut al ziarului, arătam scopul serbării, care se reducea la un singur gând: „Acum avem bani, tragem un chef cu șampanie!” Avizăm pe d. Kornet să se aprovizioneze de cu vreme cu mult vizata lor beutură. Pentru a nu fi pus în situația omului cu pielea ursului din pădure, n'ar strica ca să le ceară înainte achitarea, căci, poate, se aprovizionează omul înzadar!...

Ce fac autoritățile?

Din cele de mai sus rezultă — după cum am văzut — că chiar doi funcționari de stat — subnotarul și perceptoriul — sprijinesc petrecerea ce vor s'o facă o mână de iredențiști. Ce fac însă autoritățile? Le va da autorizația necesară? Noi credem că nu! Cerem deci să-și facă datoria cum se cere în cazuri de felul iredențiștilor de mai sus. Atât pentru azi!
Tib.

Cronica externă

Hitler n'are rival

Mackensen crede că la alegerile de Duminecă, numirea lui Hitler va fi aprobată de alegători. Nici nu poate fi vorba de alegeri, a spus Mackensen unui ziar străin, pentru că Hitler n'are rival. Poporul Germaniei va vota cu Hitler pentru că nu poate face altceva. Propaganda este atât de perfect organizată, încât Hitler nu poate avea nici o surpriză. Aceasta însă nu însemnează că poporul este într'adevăr „pentru”.

Accidentul lui Gohring

Berlin. — Primul ministru al Prusiei a suferit un serios accident de automobil. La spitalul din Rosenheim i s'au dat îngrijirile necesare și-apoi și-a continuat drumul la Obersalzberg. Starea sa e destul de mulțumitoare.

Hitler l-a vizitat încă în timpul nopții.

(Continuare în pag. IV).

INTERCONTINENTALA
SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚIE

FACE TRANSPORTURI ȘI VĂMURI PE ÎNTREG GLOBUL

Sărbătorirea d-lui Iuliu Maniu

— O mare demonstrație națională în contra asasinatului moral ce s'a încercat față de d. Maniu. Cuvântările —

Capitala a cunoscut Marti seara cel mai mare banchet politic ce s'a văzut vreodată la noi. Peste trei mii de fruntași ai vieții românești din toate părțile țării dar mai ales din București, unii de ai partidului național-tărănist, dar cei mai mulți din alte organizații politice sau din niciuna, s'au adunat în marea grădiniță „Gib“ împrejurul d-lui Maniu, ca să-l dea și lui și țării satisfacție în contra uneltirii ce s'a încercat față de d-sa, și să strige veto celor ce au abătut viața politică românească dela căile cele drepte.

Banchetul a fost prezidat de d. Păulică Brătășanu, veteranul luptător național.

La dreapta d-lui Maniu a stat d. Grigore Filipescu, șeful partidului conservator, unul dintre organizatorii demonstrației.

Au fost de față între alți

fruntași ai partidului național-tărănesc: nelipsitul Madgearu, a cărui prezență n'o dorise poate nici sărbătoritul, apoi d-nii G. Crișan, Mihai Popovici, Tașcă, Gafencu, P. Frumusache, Ottulescu, Kerciu, Tr. Bratu, Halpe, Hoiescu, Ernest Ene, Ghiulea, V. Lapedatu, Dan Zaharia, Haneș, ș. a.

S'a remarcat lipsa totală a ramurei Vaida.

D. Mihalache a trimis o scrisoare, cerându-și scuze că n'a putut veni, deoarece „n'a fost informat la timp“.

Organizațiile național-tărăniste au fost reprezentate toate.

Cuvântările

Au luat cuvântul d-nii Brătășanu, Filipescu, Madgearu, Halpa, Gafencu, și apoi d. Iuliu Maniu.

D. Brătășanu a făcut apel la lumea românească să se înfrățască.

Ridic paharul meu în sănătatea d-va.

Postul ministru Virgil Madgearu s'a ocupat în cuvântarea sa de acuzațiile ce au circulat în legătură cu acest banchet, că ar fi o demonstrație republicană. „Dar cui i se aduce această imputare — a spus oratorul — că ar fi antidinastic și că ar urmări republica în România? Lui Iuliu Maniu care este reprezentantul cel mai pur al ideii monarhice în țara românească!

Prin educația lui, prin sentimentele lui, prin conștiința lui despre misiunea istorică a acestei țări, Iuliu Maniu a fost, este și va rămâne cât va trăi un monarhist sincer și un adept al ideii monarhice în țara românească. Iuliu Maniu înțelege necesitatea coroanei în țara românească. Iuliu Maniu nu cere decât un singur lucru: ca să se asigure consolidarea și continuarea ideii românești. Iar în acest scop, el, care cunoaște istoria epocii care a dus la prăbușirea monarhiei habsburgice cunoaște un adevăr mai presus de orice, că nu se poate consolida o monarhie decât în cadrul unui sincer regim constituțional.

Prin urmare, este infamie să se vorbească despre Iuliu Maniu ca un poftitor la scaunul de președinte al republicii românești, și eu nu înțeleg cât de mult s'au pierdut mințile oamenilor care fac această propagandă, fără să-și dea socoteala că astfel subminează ideea monarhică în această țară.

În numele ardelenilor și basarabenilor

A luat apoi cuvântul în numele ardelenilor d. G. Crișan, iar în numele basarabenilor d. Pan Halpa, infierând asasinatul moral ce s'a încercat, și felicitând pe cei din vechiul regat pentru indignarea cu care au răspuns la această încercare odioasă.

măm, iată de ce vechiul regat are pentru dvs. nețărnută dragoste pe care a avut-o pentru fiii lui cei mai vrednici.

Suntem la aceste mese oameni de toate credințele pe cari îi unește însă setea de adevăr și ura împotriva nedreptății. Prilej mai fericit nu puteam găsi de a ne întinde mâna în această zi de 14 August.

Spuneți fraților noștri ardeleni că ceea ce simt ei, simțim și noi; spuneți-le că durerile lor sunt durerile noastre și că prigonirea dusă împotriva celui mai vrednic dintre ei este o palmă pe obrazul întregii țări.

Cu această palmă nu vom rămâne.

Suntem dispuși să uităm, nu însă să acceptăm inversarea rolurilor.

Când ai conștiința împăcată, nu te temi de nimeni.

Cuvântarea d-lui Iuliu Maniu

Primit eu ovații cari au durat aproape o jumătate de ceas, d. Iuliu Maniu a spus următoarele:

„Manifestația de azi e devotată unei idei: ideea solidarității sociale în contra practicilor imorale în luptele politice și în viața de stat. Noi care ne găsim la această masă nu facem parte din același partid. Nu avem aceleași credințe politice. Nu ne unesc interese apropiate. Pe noi ne unește altceva: năzuința de a introna în viața noastră publică și privată o morală superioară. Ne unește grija ce purtăm pentru viitorul instituțiilor noastre fundamentale de stat. Ne-a întrunit dorul ca să ne unim scântele sufletelor noastre, ca din ele să răsară o mare și puternică flacără, de a cărei căldură și lumină să se bucure obștea românească. Această obște românească va fi multumitoare dv. nu peste mult, d-le Filipescu, d-le Brătășanu și iubii comenseni, că v'ați obosit astăseară ca să dați avânt unei gândiri nobile de înălțare a vieții publice românești.

Sărbătoritul a mulțumit apoi că s'a ales pentru această demonstrație ziua intrării României în război, și a făcut elogiul memoriei lui N. Filipescu,

Take Ionescu și Ion Brătianu.

Apoi a spus:

„Am spus și voi spune întotdeauna ceea ce cred și cum cred, indiferent ce ar urma pentru mine.

Eu, d-lor, în această stare sufletească, mă uit cu oarecare plăcere sadică la cei răvniți și cei lingușitori. Nu mai am decât un singur regret; că ei nu bagă de seamă că acei care le oferă cu o mână zahăr, cu cealaltă mână izbesc cu biciul în obrazul națiunii. În ceea ce mă privește pe mine, prefer rolul invers: să mă lovească cu biciul în față cu o mână, iar cu cealaltă mână să dea belșug de bună-tate pentru neamul românesc.

D. Maniu s'a ocupat apoi de acuzația ce i s'a adus, că este antimonarhic, și a spus că poporul românesc e adânc monarhic, „dar nu e suficient ca în popor să sălășuiască sentimentul monarhic și dinastic, nu e suficient ca noi conducătorii să fim monarhici și dinastici“.

În ce-l privește pe d-sa, a spus apoi că ar fi nebun de legat dacă ar fi antimonarhic, după ce d-sa l-a adus pe Suveran în țară. Și anume, d-sa nu se poate dezice, deoarece arede că restaurația a fost un

Țara șperțului

Situația morală creată de război și mai ales disolvarea oricărui scrupul în apele crizei precum și abolirea diferenței de clasă înlocuită prin treptele sociale indicate de valoarea materială a averii individului (care nu există ca valoare intrinsecă), a promovat și excită încă dorința de bani, dorința — de altfel naturală — de a-și procura cât mai multe plăceri pe cari, omul de azi, nu le înțelege fără acest motor din afară de el.

Și cum omul — bestie cum e — își așează dorințele proprii de-asupra oricărui alt considerent, nu ține socoteală de moralitatea mijloacelor cu cari ajunge la satisfacția lor, mai ales atunci când are atâtea exemple cari îi îndeamnă, ba-l chiar îndrituesc — zice el — să nu observe nici o lege de respectul sau protecția muncii aproapelui. Mai adăugați că atunci când e vorba de stat, e greu să ne dăm seama că înșelăm pe cetățeni, căci doar în mintea defraudatorului acesta figurează ca ceva fictiv care nu simte nimic dacă i furi.

Iată de ce se fură!

Dar voiam să vorbesc aici despre șperț. Funcționarul statului, atunci când e vorba de interesele lui, se simte chiar *statul în persoană* și, deci, atotputernic. Iar puterea a fost întotdeauna exploatăată. E natural dar ca în schimbul acestei puteri funcționarul să ceară ceea ce-i lipsește: bani. Și iată cum:

Să presupunem că ai înaintat o cerere a cărei rezolvare o aștepti. Formalități sunt însă în țara asta, har Domnului. Ești periclitat ca, pe când ți se rezolvă cererea, motivul să-i fie deja perimat, mai ales că în birouri domnește un personagiu important căruia-i zice „chiul“. Ce faci atunci? Te duci la funcționarul incredințat cu rezolvarea cererii tale și-l rogi să ți-o urgiteze.

— Bine dom'le, da... așa pe gratis? Eu din ce trăesc, din

bine pentru țară și că națiunea așteaptă într'un viitor apropiat rezultate frumoase dela Suveran și neam.

D. Maniu a adăugat: „Dar firește, d-lor, nu pot să fac o concluzie.

Respectuos până la scrupulozitate față de drepturile constituționale ale coroanei, am datoria ca să nu las ca nici cea mai mică părticică din drepturile Națiunii să fie știrbită. Și vă întreb eu: dacă în adevăr sunt dinastic și dacă în adevăr am răspunderea pentru restaurație, n'am eu și datoria ca să feresc ca Regele să nu îndeplinească acte de guvernământ pentru care nu poate purta o răspundere și pentru care sunt făcute guvernele trecătoare, iar nu cei care trebuie să reprezinte continuitatea vieții de stat, aspirațiile și tradițiile neamului românesc.

În ceea ce mă privește pe mine modest dar hotărât, fără șovăire voi merge pe calea pe care am pornit-o, spunând adevărul și necerând nimic, făcându-mi datoria acolo unde m'a pus națiunea și increderea publică (aplauze).

Mă voi închina și mai departe și vă rog să faceți și dv. la fel, Sfintei Treimi creștine, iar nu celeia diavolești: avere, putere și plăcere, care e izvorul atâtor nenorociri năpăstuite asupra neamului nostru, din vina conducătorilor săi“.

păcătoasa asta de leafă... pe care nici n'o primesc la vreme? etc.

Te revolți. Dar ești strănă cu ușa. Ce să faci? Dai. Și vezi, te minunezi văzând, că totul merge apoi ca pe roți. Când mai vii altă dată, nu mai aștepti invitații speciale, ci te repezi cu suma necesară, transformabilă în „unsoare pentru roțile trebi“ care va merge apoi.

Un integru funcționar de ac din Arad îmi povestește că a venit în careva zi la el un neamț care, fără nici-o vorbă, i-a pus pe masă o cerere și un pol.

— Ce-i cu polul ăsta domnule?

— E pentru d-voastră. Funcționarul s'a jenant să-l ia de guler și să-l arunce pe ușa afară, dar i-a dat polul înapoi și i-a rezolvit cererea în doi timpi și trei mișcări.

Ce ziceți, nu-i aceasta o sfidare a legilor statului, a întregului aparat de stat și o băjocură la adresa funcționarilor săi?

Și cine credeți că a lansat moda? Psihologii de evrei. Ei știu că banul e cheia de boltă a lumii, cheie pe care le-o pune diavolul în mână. Și știind că șperțuiala e corupția funcționarului care vede posibilitatea unui câștig ușor, a împământenit-o, poate că „tocmai pentru aceasta“.

Și credeți că boala aceasta se va putea vindeca vre-odată? Ei bine, nu! Statul nu va putea plăti niciodată unui funcționar atât încât să nu meară, iar „clienții“ se vor găsi întotdeauna cari să dorească o ilegalitate, căci legea e făcută doar ca să fie călcată, altfel nu s'ar mai fi făcut.

Să ne complacem dar în această putredă situație?

Degeaba — toată lumea e așa de pesimistă, nu mă acuzați! — voi spune funcționarului să-l repeadă pe cel ce vine să-l șperțuiască. În zadar voi apela la controlul superiorului, căci nici el nu-i mare breaz.

Se vor găsi totuși câțiva oameni cari înțeleg că țara e ceașta jefuită și unsă pe toate roțile, suntem noi: eu, tu, el, noi, etc... și dacă va încerca vreunul care vrea să batjocorească țara șperțuindu-l, să-l iușvețe minte. Legea pedepsește șperțul.

Dar te pomenești că scapi și de sancțiunile legii... prin șperț...
Dinu Călin

Hitler n'are rival

(Urmare din pag. III-a).

Austria își sporește forța armată

Din Londra se anunță că în urma rebeliunii hitleriste care a dus la asasinarea lui Dolfuss, guvernul austriac a fi procedat în zilele din urmă la Londra, Paris, Roma și în statele din Mica Înțelegere, la intervenții pentru obținerea autorizației de a-și spori forțele armate.

Se spune că nu va fi Austria împiedecată, din cauză că o autorizație în acest sens i-a fi fost deja acordată lui Dollfuss, în primăvară, de către puterile semnatar ale tratatului dela Trianon.

„Cetiți ECOUL“